

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ยางพาราเป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของไทย และต่อผู้เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นเกษตรกรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางในประเทศ เห็นได้จากรายได้ของการส่งออกวัตถุดิบยาง ผลิตภัณฑ์ยางสำเร็จรูป ไม้ยางพาราแปรรูปและสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา ในปี 2549 มีมูลค่ารวมถึง 322,964 ล้านบาท และตั้งแต่เดือนมกราคม-กันยายน 2550 ประเทศไทยมีการส่งออกวัตถุดิบยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ยางไปแล้วประมาณ 2,153,630 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 138,641.37 ล้านบาท โดยมีตลาดส่งออกหลัก คือ จีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และสหภาพยุโรป ได้มีการคาดการณ์ปริมาณการใช้และการผลิตยางขององค์การศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ (International Rubber Study Group : IRSG) ว่า การใช้ยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ของตลาดโลกในปี 2553 จะสูงกว่าปี 2549 ร้อยละ 17 และ ร้อยละ 13 ตามลำดับ โดยการใช้ยางธรรมชาติจะเป็น 10.5 ล้านตัน และยางสังเคราะห์ 14.3 ล้านตัน นอกจากนี้ IRSG ยังได้ประเมินการผลิตยางของประเทศผู้ผลิตยางโลกจนถึงปี 2563 คาดว่า จะมีปริมาณการผลิตยางธรรมชาติ ไม่น้อยกว่า 12.4 ล้านตัน เกือบทุกประเทศมีแนวโน้มการผลิตเพิ่มขึ้น ยกเว้นมาเลเซีย และศรีลังกาแต่คาดการณ์ว่าจะมีปริมาณการใช้ยางของตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 13.8 ล้านตันด้วย ซึ่งอาจเกิดภาวะขาดแคลนยาง และน่าจะเป็นปัจจัยบวกที่ทำให้ราคายางธรรมชาติทรงตัวอยู่ในระดับสูงต่อไปได้ (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย, 2550 : ออนไลน์)

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติรายใหญ่ของโลก ในปี 2549 พบว่ามีพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 14.34 ล้านไร่ มีผลผลิตเฉลี่ย 284 กิโลกรัม/ไร่/ปี และเพิ่มขึ้นมากกว่า 17 ล้านไร่ในปี 2552 โดยมีพื้นที่ที่ให้ผลผลิตน้ำยางแล้วประมาณ 11 ล้านไร่ โอกาสในการขยายกำลังการผลิตยางธรรมชาติของไทยอาจทำได้โดยการขยายพื้นที่ปลูก และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Yield Improvement) ซึ่งจากการประเมินศักยภาพการผลิตยางในภูมิภาคต่างๆ โดยใช้ข้อมูลปัจจัยทางดิน น้ำ และภูมิอากาศ นำมาหาความสัมพันธ์กับผลผลิตยาง พบว่า ไทยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถเปิดกรีดให้ผลผลิตยางมากกว่า 250 กิโลกรัม/ไร่/ปี มีจำนวน 15.08 ล้านไร่ และมีพื้นที่ที่มีศักยภาพการผลิตยางระหว่าง 200-250 กิโลกรัม/ไร่/ปี อยู่อีกถึง 29.56 ล้านไร่ และได้มีการคาดการณ์ว่าในปี 2550 นี้ ประเทศไทยจะมีกำลังการผลิตยาง ประมาณ 3.3 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ที่ผลิตได้จำนวน 3,136,993 ตัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปริมาณการผลิตยางของไทยเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก และถ้าการประเมินความต้องการใช้ยางโดย IRSG ถูกต้อง ราคายาง

ของตลาดโลกน่าจะอยู่ในเกณฑ์ที่สูงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจของจีนซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ และเศรษฐกิจของอินเดียซึ่งกำลังมีการใช้ยางธรรมชาติเพิ่มขึ้น และจากการจัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกยางในเขตปลูกยางใหม่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1 ล้านไร่ ตั้งแต่ปี 2547-2549 ซึ่งคาดว่าจะมีผลผลิตยางเพิ่มขึ้น โดยจะเริ่มออกสู่ตลาดในปี 2554 เป็นต้นไป และผลผลิตจะออกเต็มที่ราวปี 2555-2560 ไม่น้อยกว่า 2 แสนตัน/ปี ซึ่งไม่น่าส่งผลกระทบต่อการใช้ยาง เนื่องจากปริมาณผลผลิตยังน้อยกว่าความต้องการใช้ยางของโลกที่เพิ่มสูงขึ้น 3-4 แสนตัน/ปี ประกอบกับหากไทยมีการวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปยาง สนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมที่ใช้ยางพารามากขึ้น พร้อมส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางเพื่อส่งออกเพิ่มขึ้น อาทิ ยางล้อยานยนต์ ถุงมือยาง ยางซีดและยางรัดของ รองเท้าและอุปกรณ์กีฬา สายพานลำเลียง รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในงานก่อสร้างและวิศวกรรมอื่นๆ คาดว่า จะช่วยลดการพึ่งพาการส่งออกยางในรูปวัตถุดิบ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้ยางธรรมชาติที่ผลิตได้ ทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการของไทยได้รับผลตอบแทนจากยางที่ผลิตเพิ่มขึ้น (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย, 2550 : ออนไลน์)

การปลูกยางในประเทศไทยเริ่มเมื่อประมาณพุทธศักราช 2442 ได้นำต้นยางพารามาปลูกที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรังเป็นครั้งแรก ต่อมาได้มีการปลูกเป็นสวนยางมากขึ้นและได้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางไปในจังหวัดภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (องค์การสวนยาง : ออนไลน์) สำหรับแหล่งปลูกยางในภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มปลูกทดลองที่สถานีทดลองต่างๆ ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อดูความเป็นไปได้ว่าสภาพดินนั้นมีความเหมาะสมที่จะปลูกยางพาราหรือไม่ และหลังจากการสำรวจแล้ว จึงได้นำดินกล้ายางพันธุ์ Tjir 1 มาปลูกทดลองในภาคอีสานและภาคเหนือ จำนวน 8 แห่ง และในปี 2523 พบว่ามีเพียง 4 สถานี คือ สถานีทดลองพืชไร่มุกดาหาร สถานีทดลองพืชไร่ร้อยเอ็ด สถานีทดลองพืชไร่มหาสารคาม และสถานีทดลองพืชสวนเชิงทรายที่ปลูกยางได้เป็นผลสำเร็จ (สถาบันวิจัยยาง, 2550 : ออนไลน์) ในปี 2550 ภาคเหนือมีพื้นที่ปลูกยางอยู่ประมาณ 402,214 ไร่ที่สามารถกรี๊ดได้แล้ว 20,641 ไร่ ได้ผลผลิตยางกว่า 4,700 ตัน เฉลี่ย 232 กิโลกรัม/ไร่/ปี สำหรับจังหวัดเชิงทรายได้มีผู้นำยางพาราพันธุ์ RRIM 600 มาปลูกในเชิงเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2531 ซึ่งในปี 2553 จังหวัดเชิงทรายมีพื้นที่ปลูกยางมากกว่า 108,000 ไร่มีพื้นที่ที่สามารถกรี๊ดได้แล้วมากกว่า 91,000 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ย 214 กิโลกรัม/ไร่/ปี และจากการสำรวจของกรมวิชาการเกษตร ได้ทำการศึกษา สำรวจ และวิเคราะห์พื้นที่โดยใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ และจัดทำแผนที่ศักยภาพการผลิตยางพาราแล้ว พบว่าจังหวัดเชิงทรายเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพเหมาะสมระดับปานกลางจนถึงมากสำหรับการปลูกยาง โดยพิจารณาจากสภาพภูมิประเทศ การแบ่งเขตภูมิอากาศ และปริมาณน้ำฝน มีพื้นที่ที่มีศักยภาพการผลิต 250-400 กิโลกรัม/ไร่/ปี อยู่ 519,538 ไร่ และสามารถเปิดกรี๊ดยางได้ภายใน 7 ปี (กรมพัฒนาที่ดิน : ออนไลน์)

ตารางที่ 1 ผลผลิตเฉลี่ยของยางพาราในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เปรียบเทียบกับภาคใต้

ปีกรีดที่	ผลผลิต (กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี)		
	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
1	122 (122)	78(71)	154(132)
2	133(113)	134(103)	205(135)
3	249(102)	226(127)	236(134)
4	280(100)	218(109)	251(126)
5	321(107)	181(86)	290(121)
6	415(109)	270(107)	252(130)
7	297(81)	260(101)	355(130)
8		213(86)	285(121)
9		395(106)	322(139)
10		237(79)	293(132)
เฉลี่ย	260(103)	221(98)	285(130)

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง (2535)

ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนวันกรีดต่อปี

สำหรับนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราของรัฐบาล ได้มีการอนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้ และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ พื้นที่ปลูกยางรวมทั้งหมด 1 ล้านไร่ โดยคำนึงถึงการรักษาเสถียรภาพราคายางในตลาด มีการอนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตรใช้เงินกองทุนโครงการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ปลอดดอกเบี้ย วงเงิน 1,440 ล้านบาท เพื่อดำเนินการผลิตพันธุ์ยาง และให้กระทรวงการคลัง โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดสรรเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (กรมส่งเสริมการเกษตร : ออนไลน์)

เนื่องจากระยะเวลาในการปลูกยางพารา ตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงระยะเวลาที่ให้ผลผลิตยางใช้ เวลาประมาณ 6-7 ปี ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าวโครงการจะไม่มีรายได้ ดังนั้นจึงจะมีการปลูกพืชแซม ยาง เพื่อเป็นแหล่งรายได้เสริมในปีที่ 1-4 ของการปลูกยางพารา โดยในโครงการนี้ได้เลือกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์มาเป็นพืชแซมยาง เพราะเป็นพืชที่เป็นที่ต้องการตลาดมีความต้องการอย่างต่อเนื่องไม่ว่า จะใช้เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ หรือใช้เป็นพืชพลังงานในการผลิตเอทานอล โดยความต้องการ ของไทยเพิ่มขึ้นจาก 3.96 ล้านตันในปี 2549 เป็น 4.11 ล้านตันในปี 2550 และราคาเพิ่มจาก 5.28 บาท/กิโลกรัม เป็น 6.08 บาท/กิโลกรัม ตามลำดับ ภายในหนึ่งปีจะปลูกข้าวโพดได้ 2 รุ่น คือในช่วง เดือนเมษายน-พฤษภาคม และกรกฎาคม-สิงหาคม และสามารถให้ผลผลิตประมาณ 600-630 กิโลกรัม/ไร่ (กรมการค้าต่างประเทศ : ออนไลน์)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้โครงการปลูกยางพาราในจังหวัดเชียงราย ซึ่งข้อมูลที่จะได้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจจะศึกษาการปลูกยางพารา และเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของผู้ที่จะลงทุนในธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในโครงการปลูกยางพารา ในจังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการปลูกยางพารา ในจังหวัดเชียงราย
2. ข้อมูลที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจปลูกยางพารา ในจังหวัด เชียงราย

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน หมายถึง การศึกษาและการจัดทำเอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นที่แสดงถึงเหตุผลสนับสนุน (Justification) ความถูกต้องสมบูรณ์ (Soundness) ของโครงการลงทุนปลูกยางพารา โดยพิจารณาจากการศึกษาวิเคราะห์โครงการใน 4 ด้านคือ ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน ทั้งนี้เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน

ยางพารา (Para Rubber) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hevea brasiliensis* เป็นพืชยืนต้นขนาดใหญ่ มีอายุยืนยาวหลายสิบปี น้ำยางจะเป็นของเหลวสีขาวปนเหลืองข้น ยางพาราเป็นสินค้า เกษตรที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทย เห็นได้จากรายได้ของการส่งออกวัตถุดิบยาง และ

ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมต่างๆ
ของโลก

พืชแซมยาง คือ พืชที่ปลูกในระหว่างแถวยางในขณะที่ต้นยางมีอายุไม่เกิน 3 ปีสามารถ
ปลูกพืชไร่หรือพืชสวนบางชนิดได้ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร พืชส่วนมากที่แนะนำให้
ปลูกต้องเป็นพืชที่มีอายุสั้น เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ข้าวไร่ ถั่วฝักยาว ถั่วลิสง ถั่วเขียว
และถั่วเขียว เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved